

[Justitsministeren]

altså i fuldt omfang. Man kan tage imod statsstøtten, eller man kan lade være, og jeg har ikke fundet så forfærdelig mange, der har ladet være hidtil.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 68 af Svend Auken (S) (se foran)
vedtoges enstemmigt med 110 stemmer.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Forespørgsel nr. F 42:**Forespørgsel til arbejdsministeren:**

»Hvilke oplysninger kan regeringen give om sin holdning til den radikale dagsorden fremsat under forespørgslen om foreningsfrihed (F 22) den 1. marts 1988?«

Af Jørgen Estrup (RV) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 3/3 88. Fremme af forespørgslen vedtaget 17/3 88).

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Ønsker hr. Jørgen Estrup ordet til begrundelse?

Jørgen Estrup (RV):

Nej!

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Hr. Jørgen Estrup ønsker ikke ordet til begrundelse.

Jørgen Estrup (RV):

Skal man det?

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Ja, det skal man i princippet. Arbejdsministeren har ordet.

Besvarelse

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

På regeringens vegne kommenterede jeg det forslag om motiveret dagsorden, som hr. Jørgen Estrup på vegne af Det Radikale Venstre

fremSATte under forespørgselsdebatten vedrørende F 22 den 1. marts. Jeg anførte dengang, at regeringen kunne anbefale forslaget, idet vi forstod forslaget således, at for så vidt angår stramning af sanktioner ved afskedigelse i strid med foreningsfrihedsloven skal der gennemføres en lovgivning med udgangspunkt i det lovforslag nr. L 216, som jeg har fremsat, og at for så vidt angår frivillighed med hensyn til at yde støtte til politiske partier via organisationskontingentet skulle der tages udgangspunkt i de bemærkninger, fortolkninger og spørgsmål, som justitsministeren kom med i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslag nr. B 94 den 26. februar.

Det anførte er stadig væk udtryk for regeringens holdning.

Forhandling

Jørgen Estrup (RV):

Jeg vil gerne takke for arbejdsministerens svar. Jeg synes, det var et tilfredsstillende svar, og når jeg ikke tog ordet i første runde for at motivere det, var det, fordi jeg syntes, det var ganske indlysende, hvad motiveringen var, og at jeg i og for sig i den forbindelse gerne vil spare Folketingets tid.

Det er klart, at det, der skete den 1. marts, havde karakter af et teknisk uheld. Der kunne konstateres et flertal blandt de partier, der gav tilslutning til den radikale dagsorden, der blev stillet den 1. marts, men der kunne ikke konstateres et sådant flertal, da afstemningen var afsluttet.

I sådanne tilfælde opstår der politisk uklarhed, og den slags politiske uklarheder er ikke til at leve med, når det drejer sig om vigtige spørgsmål. Jeg kan nu konstatere, at i hvert fald arbejdsministeren på regeringens vegne har tilkendegivet den samme indstilling, som vi hørte den aften den 1. marts, og det synes jeg er meget tilfredsstillende. Derfor vil jeg også, som ventet, foreslå den samme dagsorden, men jeg vil godt sige med det samme, at på baggrund af den foregående forespørgsel er der naturligvis opstået nogen diskussion om, hvordan denne dagsorden nu skal fortolkes, som vi har set på tidligere.

Jeg sagde under debatten i forbindelse med fremsættelsen af dagsordensforslaget den 1. marts, og jeg vil gerne citere fra sp. 7703 i Folketingets forhandlinger:

[Jørgen Estrup]

»Jeg vil samtidig gerne understrege, at dagsordenen jo rummer den fleksibilitet, at organisationerne får en kortere periode til selv at få sagen på plads, uden at vi nødvendigvis skal skride til lovgivning her i Folketinget, hvis organisationerne faktisk lever op til deres ansvar, men med den viden hos organisationerne, at i modsat fald kommer der lovgivning.«

Det synes jeg er en vigtig understregning af det, der ligger i denne dagsorden, nemlig at der er en aktivitetsforpligtelse for regeringen, som strækker sig ud over et eventuelt beslutningsforslag, som Folketinget nu på baggrund af den forrige forespørgsel måtte kunne blive enige om. Det er faktisk regeringen, der skal sikre, at de tilstande på arbejdsmarkedet, som vi ønsker skal opstå, faktisk også kommer til at opstå.

Med dette in mente vil jeg gerne så fremsætte forslag om motiveret dagsorden, som lyder som følger:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Folketinget pålægger regeringen
– at gennemføre en stramning af sanktionerne ved afskedigelser i strid med lov om foreningsfrihed og
– at sikre mulighed for, at medlemmer af lønmodtager- og arbejdsgiverorganisationer kan afslå at yde støtte til politiske partier via deres organisationskontingent.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 69).

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Hans Strunge (S):

Rent faktisk er det en løjerlig forespørgsel, som Det Radikale Venstre nu har sat i værk. Det er for det første sådan, at den radikale dagsorden, som man foreslog i sin tid, ikke blev vedtaget. Vel, nogle siger, det var af tekniske årsager, det skal jeg ikke blande mig i, men den blev i hvert fald ikke vedtaget. For det andet er der også det løjerlige i denne sag, at vi i Arbejdsmarkedsudvalget ikke, selv om også hr. Jørgen Estrup har været med til at stille en række spørgsmål til arbejdsministeren, er kommet i gang med behandlingen af disse spørgsmål,

idet vi overhovedet ingen besvarelse har fået. Derfor forekommer det dobbelt løjerligt, at vi i dag nu skal i gang med, jeg havde nær sagt en genudsendelse af den debat, vi havde den 26. februar og den 1. marts. Den tredje ting, der gør, at denne debat her reelt er løjerlig, er, at vi for et øjeblik siden har vedtaget en dagsorden, fremsat af hr. Svend Auken, som jeg ikke behøver at gentage.

Forholdet er altså det, at vi oven i købet har fået den samme besvarelse af den radikale forespørgsel fra arbejdsministeren, som vi hørte den 26. februar.

Forholdet er imidlertid nu det, at vi står i en væsentlig anden situation, end vi gjorde den 26. februar og den 1. marts. Vi står nemlig i den situation, at der er bred enighed i Folketinget om, at vi skal have gjort noget ved dette spørgsmål, som har optaget mange i lang tid, og som reelt har været den egentlige årsag til, at denne forespørgsel er på dagsordenen. Det, som bl.a. hr. Jørgen Estrup har været meget optaget af, nemlig at skærpe lov om foreningsforhold, har baggrund i nogle få sager, bl.a. en sag om en HT-chauffør, som det også er nævnt af arbejdsministeren i lovforslagets bemærkninger var baggrunden.

Da vi nu er enige om i Folketinget, at der ikke foreligger en situation, der med rette vil kunne siges at foranledige lignende sager, synes jeg for det første ikke, der er nogen grund til at behandle den første del af den dagsordensformulering, som hr. Jørgen Estrup lige har fremsat, altså den pind, der handler om at skærpe sanktionerne i forbindelse med lov om foreningsforhold, når der sker afskedigelser, men den anden pind, som hr. Jørgen Estrup har i sin motiverede dagsorden, er også inderligt overflødig, idet vi lige har vedtaget den for et øjeblik siden. Derfor burde denne forespørgsel være fuldstændig overflødig, og derfor burde vi afslutte debatten nu.

Kent Kirk (KF):

Jeg skal kort meddele, at den konservative folketingsgruppe kan stemme for den dagsorden, som hr. Jørgen Estrup har foreslået. Vi finder heller ikke, at den er i strid med den dagsorden, vi vedtog under den forrige forespørgsel, og vi finder i modsætning til hr. Hans Strunge, at denne dagsorden formulerer nogle meget vigtige ting, og jeg tager det som et udtryk for,

[Kent Kirk]

hvis denne dagsorden vedtages, at der er opbakning bag de lovforslag, som i øjeblikket behandles vedrørende stramning af sanktioner ved afskedigelse i strid med lov om foreningsfrihed.

Aage Frandsen (SF):

Denne forespørgsel burde have været ganske overflødig. Man kan godt have sine tvivl om, hvad det kan medføre, hvis andre forespørgsler i fremtiden resulterer i dagsordener, der ikke bliver vedtaget, og som nogle føler sig kaldet til så at fremsætte senere. Derfor synes jeg, at Det Radikale Venstre skulle have undladt at komme med denne forespørgsel, også ud fra en betragtning om, at det, der vedrører dagsordenens punkt 1, behandles i forbindelse med et lovforslag, og det, der er i punkt 2, behandles i forbindelse med et beslutningsforslag fremsat af Det Radikale Venstre. Derfor må man sige, at den tid, som Folketinget bruger på det i dag, kunne være brugt bedre på anden måde, bl.a. til udvalgsarbejde om disse ting, som ligger i udvalget i forvejen. Derfor vil jeg nøjes med at henvise til, hvad min partifælle og ordfører på området, hr. Ole Henriksen, sagde ved sidste behandling af denne forespørgsel om nøjagtigt det samme emne, og som havde den samme dagsordensformulering.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Jeg vil blot gerne sige, at jeg er ganske enig med hr. Aage Frandsen i formuleringen. Denne dagsorden burde have været overflødig – med streg under »burde« – men som bekendt var det ikke Det Radikale Venstres skyld, at den blev nødvendig.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg sagde under den forrige forespørgselsdebat, at den, vi har nu, er den egentlige årsag til, at vi har disse to debatter i dag, og det synspunkt vil jeg fastholde. Jeg vil også fastholde de synspunkter, jeg fremsatte ved første drøftelse af forespørgslen tidligere på vinteren, og jeg skal derfor ikke gentage dem.

Men jeg har lyst til at kommentere et af de spørgsmål, som hr. Svend Auken rejste under den foregående forespørgsel, nemlig forholdet mellem de to dagsordensforslag, som nu er der.

Jeg mener, det er en misforståelse, hvis man mener, at den radikale dagsorden skulle være blevet overflødig. Der er for det første spørgsmålet om, om stramning af sanktionerne ved afskedigelse er i strid med lov om foreningsforhold. Det står der intet om i den dagsorden foreslået af Socialdemokratiet, som vi lige har vedtaget.

Det andet om, at regeringen pålægges af Folketinget at sikre mulighed for, at medlemmer af lønmodtager- og arbejdsgiverorganisationer kan afslå at yde støtte til politiske partier via deres organisationskontingent, er jo en klagøring af noget af det, som også Socialdemokratiet beskæftiger sig med i deres dagsorden. Jeg mener, at regeringens forpligtelse i henhold til den dagsorden, som vi forhåbentlig vedtager om et øjeblik, vil være opfyldt for regeringens vedkommende, hvis regeringen i løbet af efteråret kan sikre sig – nemlig kan sikre ved at konstatere, hvad der er sket – at man ad frivillighedens vej har løst de problemer med de såkaldte tvangsbidrag, det, som vi lægger op til i den motiverede dagsorden, der netop er vedtaget. Jeg synes, tingene hænger fremragende sammen, og da jeg før ikke klandrede, men komplementerede Socialdemokratiet for at være blevet klogere siden december, håber jeg da, at denne øgede klogskab er så kraftig hos Socialdemokratiet, at man nu kan se rimeligheden i også at stemme for denne dagsorden fra De Radikale. Jeg håber ikke, at der ligger et signal i, at man har skiftet ordfører fra dengang, da man var blevet klogere. Dengang var det partiets formand, hr. Svend Auken, der var på talerstolen. Når nu man fastholder sit stædige synspunkt fra tidligere, som ikke er udtryk for den samme visdom, er det hr. Hans Strunge, der skal forsvare det. Det synes jeg egentlig ikke er nogen god fordeling af opgaverne, men det må selvfølgelig Socialdemokratiet om.

Vi stemmer for dette dagsordensforslag fra De Radikale.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Det er øjensynlig ikke en af hr. Bjørn Elmquists stærke dage i dag. Det kniber meget, synes jeg, med at forstå, hvad der bliver sagt i folketingsalen.

Den del af den radikale dagsorden, der vedrører partistøtten, er efter min bedste mening

[Svend Auken]

overflødig. Man kan diskutere, om den er skadelig. Dér har jeg ladet mig overbevise af hr. Jørgen Estrup om, at den ikke er direkte skadelig, men ingen kan få mig væk fra den opfattelse, at den er helt overflødig. Når det derimod drejer sig om foreningsfrihedsloven og disse meget skarpe sanktioner i tilfælde af afskedigelse af folk, som ikke ønsker at være medlem af en faglig organisation, ligger der i forvejen et lovforslag til behandling i Folketinget. For der er en lang række spørgsmål, som ikke er besvaret. En række af de spørgsmål er stillet på hr. Jørgen Estrups foranledning. Alligevel skal vi i dag kortslutte den behandling, der foregår i udvalget, med dette dagsordensforslag. Det er bestemt ikke særlig kløgtigt.

Når så dertil kommer, at de trepartsforhandlinger, som regeringen knytter de største forventninger til, simpelt hen kan bringes i fare, hvis dette organisationsfølgende forslag faktisk gennemføres, er det da på grænsen af det tåbelige – for ikke at sige, det er tåbeligt – af Folketinget i dag at vedtage den radikale dagsorden.

Jeg har den opfattelse, at den eneste årsag til, at vi har denne forespørgsel i dag, er, at der gik kludder i den borgerlige afstemning ved den sidste forespørgsel. Men er det virkelig begrundelse nok for, at vi skal igennem en ny forespørgsel og understrege tidligere tiders tåbelighed?

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Ja, det bliver en kort bemærkning, for jeg vil sige, at det dagsordensforslag, som De Radikale har fremsat, ikke præcist siger, hvori stramningen skal bestå. Man henviser til en lov om foreningsfrihed, som hr. Svend Auken selv i sin tid, da han var arbejdsminister, fremsatte, og vi fortsætter linjen fra den lov. Den bliver måske strammere på nogle punkter, men principperne bryder vi på ingen måde med, så jeg synes ikke, at det er noget dårligt forslag. Der står heller ikke her, at regeringen skal gennemføre loven, eller at Folketinget skal vedtage det, før vi er færdige med behandlingen i Arbejdsmarkedsudvalget. Selvfølgelig afventer vi svar på de relevante spørgsmål, der er stillet.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

For nu at forvirringen ikke skal blive fuldstændig i Tinget: Hvad er så meningen, når hr. Bjørn Elmquist roser et forslag, som regeringen har fremsat for at gennemføre en stramning af sanktionerne mod afskedigelse i strid med foreningsfrihedsloven osv.? Hvad er meningen med det første afsnit i det, der står i den radikale dagsorden, og som hr. Jørgen Estrup mente var det, man skulle stemme om nu, når hr. Bjørn Elmquist siger, at det forslag, som Folketinget behandler i øjeblikket, er godt og strammere end det, der er nu?

Hr. Bjørn Elmquist siger i sit oprindelige indlæg, at man godt kan se, at det andet afsnit af det, som hr. Jørgen Estrup har lagt frem her, svarer til det, hr. Svend Auken har lagt frem. Hvad er det så, hr. Bjørn Elmquist vil stemme om? Nu må vi have en klaring på det.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Det bliver den sidste korte bemærkning, for dette er noget, der skal stemmes hurtigt om. Nu er der hele tre talsmænd for Socialdemokratiet. Det er måske derfor, der er en vis forvirring. Det er da godt, at man er så mange, der går i marken.

Det er hele dagsordenen, vi stemmer om. Det er der slet ingen tvivl om, og vi synes, og syntes også den 1. marts 1988, at denne sammenkædning af de to ting og denne konstatering af, at der er et flertal i folketingsalen, der går ind for dem, er vældigt godt og betydeligt at få nu.

Bollmann (CD):

Nu må det vist være slået fast, at der ikke er uoverensstemmelse eller modstrid mellem anden del af hr. Jørgen Estrups dagsorden og så den, vi vedtog under forrige punkt på dagsordenen. Derfor kan vi selvfølgelig også stemme for den formulering her.

Med hensyn til den første del af dagsordenen sagde vi ved behandlingen i marts, at vi kunne stemme for, og det vil vi også kunne i dag.

Pia Kjærsgaard (FP):

Fremskridtspartiet er meget tilfreds med Det Radikale Venstres forslag om motiveret dagsorden og vil naturligvis stemme for det, ligesom

[Pia Kjærsgaard]

vi også gjorde den 1. marts. Da trak vi vores eget dagsordensforslag, da det for os var vigtigst at få så mange stemmer som muligt for det dagsordensforslag, som egentlig sagde nogenlunde det samme som vores eget.

Det er klart, at vi sympatiserer mere med det radikale dagsordensforslag end med det, hr. Svend Auken fra Socialdemokratiet lige har fået vedtaget, og vi er meget tilfredse med, at der fortsat er et flertal for at stemme for Det Radikale Venstres dagsorden. Vi mener, at denne dagsorden forpligter regeringen til at ændre forholdene på en helt anderledes måde og på en måde, som går langt videre end det forslag, der ligger fra arbejdsministerens side i Arbejdsmarkedsudvalget, og det forventer vi helt klart at arbejdsministeren og den øvrige regering også vil leve op til, så man ikke blot holder nogle pæne taler her, men at det bliver fulgt op af nogle lovforslag, som kan sikre organisationsfriheden i dette land.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti støtter fortsat det radikale dagsordensforslag.

Berlau (FK):

Baggrunden for denne debat er det svindelnummer, som blev foretaget af Folketinget, hvor man manipulerede ved stemmeafgivningen den 1. marts og fik frembragt denne lidt besynderlige og vel noget bizarre parlamentariske situation, som har ført til et vist drilleri imellem nogle af partierne.

Vi har stadig den opfattelse, at den dagsorden, som jeg på vores partis vegne foreslog den 1. marts, blev vedtaget. Vi har selvfølgelig noteret os, at det var en radikal dagsorden, vi var oppe imod, og det var en radikal formand, der ledede mødet den dag, og det ser vi som et udtryk for den manipulation, som skete under stemmeafgivningen. Der var ikke tale om tekniske fejltagelser, sådan som der er blevet givet udtryk for fra forskellige sider her i dag, men alene om ren manipulation med Tinget og dets afstemninger. Det kunne selvfølgelig godt forlede én til at føre en langvarig debat om demokratiet og om den måde, som Folketinget arbejder på. Jeg skal afstå fra at tage en længere diskussion om lige netop den del af tingene.

Jeg vil også godt knytte lidt an til noget i den debat, der har været om partistøtten, som også

er et element i dagsordensforslaget her, og som bestemt også var et element i den forrige diskussion, vi havde, fordi forslaget om partistøtten er forholdsvis uigennemsigtigt. Det tidligere forslag er en opfordring, mens det forslag, der ligger her, er lidt anderledes formuleret. Jeg kunne godt tænke mig, om man f.eks. ville følge lovforslaget eller det eventuelle lovforslag op med en bestemmelse om, at de bidrag, som der bliver givet fra dansk erhvervsliv til partierne, ud over at skulle være offentlige ikke kan blive læsset over på forbrugerpriserne, for det er jo det, der er tilfældet. En hvilken som helst virksomhed, som agter at give bidrag til de politiske partier, kalkulerer selvfølgelig ind i deres budgetter, at de afgiver et bidrag af en eller anden størrelsesorden til partierne. Derfor bliver det lagt over på forbrugerpriserne. Derfor er der ikke nogen reel ligestilling mellem de folk, som giver bidrag over fagforeningerne, og de, som giver bidrag over en virksomhed.

Det er vores opfattelse, at forholdene på det organisationsmæssige plan, som de er i landet i dag, er af en beskaffenhed, som er i overensstemmelse med vores grundlov. Det er vores opfattelse, at det, som den radikale dagsorden lægger op til, indebærer det, som vi diskuterede den 1. marts, nemlig et langsigtet forsøg på at svække fagbevægelsen og på at hindre fagforeningerne i at sørge for at opnå en tilfredsstillende organisationsprocent på arbejdsmarkedet. Derfor skal jeg fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget konstaterer, at der i Danmark er ret til frit valg af organisation, ligesom der er ret til at indgå bindende aftaler og overenskomster mellem arbejdsmarkedets parter, går Tinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 70).

Anden næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår ligeledes i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Vi er alle sammen ganske tykhudede efterhånden, når det gælder udtalelser fra Fælles Kurs' side.

[Jørgen Estrup]

Jeg skal derfor undlade at sige det, jeg faktisk mener om de uanstændige udtalelser og injurier mod Præsидiet, som blev udtrykt før, men blot sige, at det ikke var meget anderledes, end jeg havde forventet. Hvis der overhovedet var nogen form for logisk tankegang i Fælles Kurs, ville man dog have kunnet huske, at det var den radikale dagsorden, der blev stemt ned.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Når man lyttede opmærksomt til hr. Hans Strunge og hr. Svend Auken, kunne det næsten lyde, som om både hr. Hans Strunge og hr. Svend Auken bebrejdede mig, at jeg var for langsom med at få svaret på de spørgsmål, der er stillet i forbindelse med lovforslag nr. L 216 om foreningsfrihed.

Jeg skal tage bebrejdelsen fra Socialdemokratiet – hvis den var ret opfattet – med mig hjem og sørge for at fremskynde arbejdet efter socialdemokratisk opfordring med lovforslaget om foreningsfrihed.

Hvis det er en misforståelse, kan jeg berolige resten af Folketinget med, at jeg her til morgen har underskrevet svar på ca. halvdelen af spørgsmålene, og at de resterende svar nok skal komme snart, sådan at vi kan behandle lovforslaget i god ro og orden.

Men det var nu mere hr. Svend Aukens bemærkning om trepartsforhandlingerne, der fik mig til at tage ordet. Hr. Svend Auken sagde, at vedtagelse af denne dagsorden og – sådan forstod jeg det – lovforslag nr. L 216, som dagsordensforslaget jo henviser til, kunne bringe trepartsforhandlingerne i fare. Den udtalelse forstår jeg overhovedet ikke.

Statsministeren bebudede allerede den 27. november 1986 i Folketinget et lovforslag, hvorved sanktionerne vedrørende brud på foreningsfriheden skærpes. I det lovkatolog, der blev fremlagt den 6. oktober 1987, bebudede regeringen, at der ville komme en sådan skærpelse. Det var i øvrigt i forbindelse med den åbningstale, at regeringen inviterede til forhandlinger med arbejdsmarkedets parter. Arbejdsmarkedets parter har derfor hele tiden vidst, at et sådant lovforslag var på trapperne, og at regeringen ville fremkomme med det i indeværende folketingssamling.

Det forekommer mig helt usandsynligt og ganske utænkeligt, at arbejdsmarkedets parter, fordi regeringen gør, som den hele tiden har

sagt den ville, skulle give sig til bare at overveje at afbryde forhandlingerne. Hvis man gør det, så er det i hvert fald ikke dette, der er den reelle grund, for arbejdsmarkedets organisationer har hele tiden vidst, at et lovforslag med den hensigt, som ligger i nr. L 216, var på vej, og at regeringen ville søge flertal for et sådant lovforslag. Det har derfor intet som helst med situationen omkring trepartsforhandlingerne at gøre.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg er nødt til at sige, at arbejdsministeren udtaler sig mod bedre vidende i denne sag. Jeg er underrettet om, at arbejdsministeren er orienteret om, at det set ud fra et fagligt synspunkt er en alvorlig belastning af trepartsforhandlingerne, at regeringen ikke bare fremsætter sit forslag, men nu også ved at stemme for det radikale dagsordensforslag understreger sin vilje til at få gennemført et forslag, der opfattes som direkte fjendtligt af de faglige organisationer. Sådan er de faktiske forhold.

Jeg har selv i sin tid oplevet som arbejdsminister, at vi havde varskoet et forslag, som Arbejdsgiverforeningen ikke var særlig tilfreds med, men som vi alligevel gennemførte. Det førte til, at arbejdsgiverne forlod nogle forhandlinger, og det er da deres soleklare ret at gøre det. Og på samme måde er det naturligvis også de faglige organisationers soleklare ret at følge udviklingen herinde og spørge sig selv, om det overhovedet er så tilforladeligt et grundlag, de arbejder på, at de kan fortsætte deres medvirken.

Jeg skal gerne til arbejdsministeren igen sige, at jeg mener, det er uklogt, men jeg vil gerne lægge til, at det er min personlige opfattelse, at det ikke ville være rigtigt af de faglige organisationer at trække sig ud af trepartsforhandlingerne. Men det er noget andet, det er min egen opfattelse. Jeg prøvede bare at skildre for arbejdsministeren og andre i dette hus – jeg ved, at arbejdsministeren godt vidste det i forvejen, og det var derfor jeg sagde, at han talte mod bedre vidende – at det er en alvorlig belastning for dansk fagbevægelse at blive mistænkeliggjort på den måde, som det sker fra borgerlig side i denne sag.

(Kort bemærkning).

Hans Strunge (S):

Jeg synes ikke, at arbejdsministeren er udpræget sensitiv. Arbejdsministeren forsøger at fremstille det sådan, at jeg skulle have udtrykt, at arbejdsministeren er langsom til at aflevere svarene på de spørgsmål, som Arbejdsmarkedsudvalget har stillet.

Nej, det var slet ikke det, min udtalelse gik ud på. Min udtalelse gik ud på, at jeg synes, det er fantastisk, at hr. Jørgen Estrup stiller denne forespørgsel, når vi slet ikke er gået i gang med behandlingen i Arbejdsmarkedsudvalget af de svar, vi får fra arbejdsministeren. Så det var ikke en reklamation vendt mod arbejdsministeren. Men i øvrigt er det vel nok sådan, at arbejdsministeren har lidt travlt, for vi skal jo se at blive færdige med en hel række sager, inden vi skal på sommerferie. Men det var nu ikke så meget det.

Jeg vil også sige til arbejdsministeren, at jeg ikke synes, jeg fik svar på, om det i det hele taget er nødvendigt at lovgive om en stramning af lov om foreningsforhold. Den forespørgselsdebat, vi lige har overstået, viste jo tydeligt, at vi kunne få styr på de problemer, som knytter sig til stramningen af lov om foreningsforhold efter regeringens opfattelse. Derfor vil jeg gerne have svar på det spørgsmål, om det ikke var bedre at vente lidt og vurdere, hvad der nu sker, når vi får styr på de andre problemer, som efter hvad jeg har forstået er de egentlige grunde til, at man ønsker denne stramning.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

For så vidt angår det med spørgsmålene fra Arbejdsmarkedsudvalget vil jeg godt citere til hr. Hans Strunge: »Den, som kun tager spøg for spøg og alvor kun alvorligt, ...«

Jeg vidste selvfølgelig godt, at hr. Hans Strunge meget gerne så, at jeg ikke besvarede de stillede spørgsmål.

I den mere alvorlige del vil jeg så sige til hr. Hans Strunge, at når det, der blev vedtaget i den tidligere dagsorden, bliver effektueret, så tror jeg, at der bliver færre sager med anvendelse af loven om foreningsfrihed. Jeg synes alligevel, at af hensyn til de – heldigvis færre – sager, der måtte blive, er det rimeligt at stramme sanktionerne.

Jeg vil godt sige til hr. Svend Auken, at for så vidt angår arbejdsmarkedets parter vurdering

og konsekvenserne for trepartsforhandlingerne var det, jeg fremkom med i min bemærkning, min egen vurdering af, hvad arbejdsmarkedets parter kan og ikke kan, og det kan jo ikke være mod bedre vidende, at jeg kommer med min egen vurdering. Derimod var jeg ikke i gang med at referere, hvem der havde sagt hvad til mig på hvilke tidspunkter og hvorfor. Hr. Svend Auken har ret i, at der er kommet et antal meldinger om sagen, men det ændrer ikke vurderingen af, at arbejdsmarkedets parter hele tiden har vidst, at dette lovforslag ville komme.

I øvrigt vil jeg gerne takke hr. Svend Auken for det, som jeg synes var en klog bemærkning, nemlig at hr. Svend Auken og Socialdemokratiet ikke ville anbefale arbejdsmarkedets parter at forlade forhandlingerne. Det synes jeg er klogt, og det er et synspunkt, jeg deler.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 69 af Jørgen Estrup (RV) vedtoges med 59 stemmer (KF, V, RV, CD, FP og KRF) for, 55 (S, SF og FK) imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 70 af Berlau (FK) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 251:

Forslag til lov om ændring af personskatteloven. (Lempelse af formueskat).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 6/4 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Vi har en regering, som hidtil kun har været enig om én ting, nemlig at ministrene – uanset intern splid – vil fortsætte med at hæve ministerlønninger.